

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2008 m. gruodžio 22 d. (06.01)
(OR. fr)**

16526/08

LIMITE

**PESC 1591
COHOM 147**

PRANEŠIMAS

Dalykas: ES gairės dėl dialogų žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis.
Atnaujinta informacija

1. Įvadas

2001 m. birželio 25 d. išvadose Taryba palankiai įvertino 2001 m. gegužės 8 d. Komisijos komunikatą dėl Europos Sąjungos vaidmens propaguojant žmogaus teises ir demokratizaciją trečiosiose šalyse, kuris laikomas labai vertingu indėliu stiprinant ES žmogaus teisių ir demokratizacijos politikos nuoseklumą ir darną. Išvadose Taryba dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą laikytis nuoseklumo ir darnos, žmogaus teisių klausimų įtraukimo į visus savo veiksmus, politikos skaidrumo ir prioritetinių sričių nustatymo principų. Įgyvendindama šias Tarybos išvadas, Žmogaus teisių darbo grupė (COHOM) ėmėsi nustatyti gaires dėl dialogų žmogaus teisių klausimais, konsultuodamasi su geografinėmis darbo grupėmis, Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupe (CODEV) ir Komitetu dėl demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo priemonių bei pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms.

2. Dabartinė padėtis

Europos Sąjunga veda dialogus žmogaus teisių klausimais su įvairiomis šalimis. Tokie dialogai patys savaime yra Sąjungos išorės politikos priemonė. Šie dialogai – viena iš priemonių, kuriomis ES gali naudotis įgyvendindama politiką žmogaus teisių srityje. Ši priemonė yra esminė Europos Sąjungos bendros strategijos, skirtos tvariam vystymuisi, taikai ir stabilumui skatinti, dalis; kaip pabrėžta 2005 m. pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo deklaracijoje, kurią bendru sutarimu priėmė JT Generalinė Asamblėja aukščiausio rango pareigūnų lygiu, tvarus vystymasis, taika ir stabilumas yra vienas nuo kito priklausantys ir vienas kitą sustiprinantys veiksniai žmogaus teisių srityje. Europos Sąjungos Taryba turi priimti sprendimą, ar reikia pradėti tokį dialogą, kuris būtų vykdomas laikantis 2001 m. priimtų gairių dėl dialogų žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis. Tačiau taip pat reiktų pasakyti, kad dabartinis ES požiūris į dialogą turėtų būti nuoseklesnis. Iš tikrųjų šiuo metu tokių dialogų daugėja, be to, tokie dialogai vyksta labai įvairiais lygiais (pavyzdžiui, ekspertų iš sostinių lygiu arba misijų vadovų lygiu) ir labai įvairiuose forumuose. Todėl sprendimas pradėti naujus dialogus turi būti priimamas atsižvelgiant į numatomą pridėtinę vertę ir jų įgyvendinimui turimus išteklius.

Taigi, skiriamos įvairios dialogų rūšys, pavyzdžiui:

2.1. gana bendro pobūdžio dialogai arba diskusijos, pagrįsti regioninėmis ar dvišalėmis sutartimis, susitarimais ar konvencijomis arba strateginėmis partnerystėmis, kuriais sistemingai sprendžiami žmogaus teisių klausimai. Konkrečiai – tai:

2.1.1. santykiai su šalimis kandidatėmis;

2.1.2. Kotonu susitarimas su AKR šalimis;

2.1.3. ES ir Lotynų Amerikos santykiai;

2.1.4. Barselonos procesas (Viduržemio jūros šalys) ir kaimynystės politika (visų pirma Kaukazo šalys);

2.1.5. politinis dialogas su Azijos šalimis, remiantis Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) nuostatomis, bei Azijos ir Europos susitikimu (ASEM);

2.1.6. santykiai su Vakarų Balkanais;

2.1.7. dvišaliai santykiai, grindžiami asociacijos ir bendradarbiavimo susitarimais;

2.2. dialogai vien tik žmogaus teisių klausimais. Šiuo metu vedami keli reguliarūs tarpinstituciniai dialogai vien tik žmogaus teisių klausimais tarp Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių / arba regioninių organizacijų (pavyzdžiui, dialogas su Kinija, konsultacijos su Rusija, dialogas su penkiomis Vidurinės Azijos valstybėmis ir dialogas su Afrikos Sąjunga). Tai labai struktūrizuoti dialogai ir konsultacijos, vykstantys žmogaus teisių srities ekspertų iš sostinių lygiu. Vienu metu Europos Sąjunga taip pat vedė dialogą žmogaus teisių klausimais su Irano Islamo Respublika. Kiti dialogai vyksta misijų vadovų lygiu (pavyzdžiui, su Indija, Pakistanu ir Vietnamu). Tai, kad toks dialogas egzistuoja, nereiškia, kad žmogaus teisių klausimai negali būti aptariami visų lygių politinio dialogo metu;

Be to, įvairių bendradarbiavimo ar asociacijos susitarimų su trečiosiomis šalimis kontekste egzistuoja konkretūs pakomitečiai ar grupės, sprendžiantys žmogaus teisių klausimus. Šios šalys – tai visų pirma įvairios Viduržemio jūros pietinės pakrantės šalys, tokios kaip Marokas, Tunisas, Libanas, Jordanija, Egiptas, Izraelis ar palestiniečių vadovybė.

2.3. *ad hoc* dialogai su BUSP susijusiais klausimais, tarp kurių – žmogaus teisių klausimai. Pavyzdžiui, ES šiuo metu veda tokius dialogus su Sudanu misijos vadovų lygiu veiksmų vietoje;

2.4. dialogai, palaikant ypatingus santykius su tam tikromis trečiosiomis šalimis, visoms laikantis iš esmės to paties požiūrio. Daugeliu atveju Žmogaus teisių taryboje ir metinėje Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje kas šešis mėnesius organizuojami ekspertų dialogai, pavyzdžiui, su Jungtinėmis Valstijomis, Kanada, Naująja Zelandija, Japonija ir asocijuotomis šalimis; šių dialogų metu ES atstovauja trejetas. Taip pat prieš Žmogaus teisių tarybos ir Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos Trečiojo Komiteto posėdžius numatyta surengti konsultacijas su Afrikos Sąjunga. Pagrindinis šių dialogų tikslas – aptarti bendro intereso klausimus ir galimybes bendradarbiauti daugiašaliuose žmogaus teisių organuose.

Be dialogų ES lygiu kai kurios valstybės narės taip pat veda dialogus su įvairiomis trečiosiomis šalimis nacionaliniu lygiu.

ES gairių dėl dialogų žmogaus teisių klausimais tikslai yra įvairūs:

- – nustatyti šios priemonės vaidmenį BUSP ir ES žmogaus teisių politikoje pasauliniu mastu;
- stiprinti Europos Sąjungos požiūrio į dialogus žmogaus teisių klausimais nuoseklumą ir darną, kiekvienu atveju nagrinėjant, kokią pridėtinę vertę turėtų dialogas žmogaus teisių klausimais ir kokią įtaką jis turėtų Žmogaus teisių darbo grupės darbo (COHOM) krūviui;
- sudaryti sąlygas šios priemonės naudojimui apibrėžiant jos taikymo ir efektyvumo sąlygas;
- apie šį požiūrį pranešti trečiosioms šalims (visų pirma tarptautinėms organizacijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, pilietinei visuomenei, žiniasklaidai, Europos Parlamentui, trečiosioms valstybėms).

Politiniai dialogai su AKR šalimis pagal Kotonu susitarimą turi savo išsamią tvarką ir procedūras, nustatytas to Susitarimo 8 straipsnyje. Tačiau, siekiant nuoseklumo, COHOM darbo grupėje turi būti reguliariai keičiamasi nauja informacija ir patirtimi.

3. Pagrindiniai principai

- 3.1. Europos Sąjunga imasi aktyviau integruoti žmogaus teisių ir demokratizacijos tikslus į visus savo išorės politikos aspektus. Atitinkamai ES užtikrins, kad žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės klausimai būtų įtraukiami į visus būsimus susitikimus ir diskusijas su trečiosiomis šalimis visais lygiais, t. y. ministrų derybose, jungtinių komitetų posėdžiuose ar oficialiuose Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės, trejeto, misijų vadovų ar Komisijos vedamuose dialoguose. Ji toliau užtikrins, kad žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės klausimai būtų įtraukiami planuojant diskusijas ir į šalių strateginius dokumentus.
- 3.2. Tačiau siekdama giliau nagrinėti žmogaus teisių klausimus, Europos Sąjunga gali nuspręsti inicijuoti dialogą konkrečiai žmogaus teisių klausimais su tam tikra trečiąja šalimi. Tokio pobūdžio sprendimai bus priimami pagal tam tikrus kriterijus, tuo pačiu išlaikant šiam uždaviniui būtiną pragmatiškumą ir lankstumą. ES pati imsis iniciatyvos pradėti tokį dialogą su trečiąja šalimi arba reaguos į trečiosios šalies prašymą.

4. Dialogų žmogaus teisių klausimais tikslai

Skirtingose šalyse dialogų žmogaus teisių klausimais tikslai skirsis ir bus apibrėžiami kiekvienu atskiru atveju. Šie tikslai gali būti tokie:

- a) aptarti abipusio intereso klausimus ir skatinti bendradarbiavimą žmogaus teisių klausimais, *inter alia*, daugiašaliuose forumuose, pavyzdžiui, Jungtinėse Tautose;

- b) fiksuoti ES susirūpinimą žmogaus teisių padėtimi atitinkamoje šalyje, rinkti informaciją ir dėti pastangas gerinant žmogaus teisių padėtį toje šalyje.

Be to, per dialogus žmogaus teisių klausimais galima gana anksti nustatyti problemas, kurios galėtų sukelti konfliktą ateityje.

5. Dialogų žmogaus teisių klausimais temos

Dialogų žmogaus teisių klausimais metu aptartinos temos bus apibrėžiamos kiekvienu konkrečiu atveju. Tačiau Europos Sąjunga yra įsipareigojusi spręsti tuos prioritetinius klausimus, kurie turėtų būti įtraukti į kiekvieno dialogo darbotvarkę. Tai – tarptautinių dokumentų žmogaus teisių klausimais pasirašymas, ratifikavimas ir įgyvendinimas, bendradarbiavimas remiantis tarptautinėmis žmogaus teisių procedūromis ir mechanizmais, mirties bausmės panaikinimas, kova su kankinimu ir visų formų diskriminacija, vaiko teisės visų pirma į ginkluotus konfliktus įtrauktų vaikų teisės, moterų teisės, laisvė reikšti savo mintis ir įsitikinimus, pilietinės visuomenės vaidmuo ir žmogaus teisių gynėjų apsauga, tarptautinis bendradarbiavimas teisingumo srityje, visų pirma su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu, demokratizacijos proceso bei gero valdymo ir teisinės valstybės skatinimas bei konfliktų prevencija. Dialogai, skirti gerinti bendradarbiavimą žmogaus teisių srityje, taip pat galėtų apimti, – atsižvelgiant į aplinkybes, – kai kuriuos pirmiau minėtus prioritetinius klausimus (pirmiausia kitos šalies ratifikuotų pagrindinių tarptautinių žmogaus teisių dokumentų įgyvendinimą), taip pat parengti Žmogaus teisių tarybos Ženevoje, JT Generalinės Asamblėjos Trečiojo Komiteto Niujorke bei tarptautinių ir (arba) regioninių konferencijų darbą bei jį tęsti. Jie rengiami dvišaliu pagrindu, sudarant sąlygas trečiosioms šalims svarstyti žmogaus teisių padėtį Europos Sąjungoje.

6. Dialogų žmogaus teisių klausimais inicijavimo tvarka

- 6.1. Priimant sprendimus inicijuoti dialogą žmogaus teisių klausimais iš pradžių reikės įvertinti žmogaus teisių padėtį atitinkamoje šalyje. Sprendimą pradėti išankstinį įvertinimą priims Žmogaus teisių darbo grupė (COHOM) bendradarbiaudama, jei būtina, su geografinėmis darbo grupėmis, Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupe (CODEV) ir Komitetu dėl demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo priemonių bei pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Patį įvertinimą atliks COHOM, kuri savo veiklą derins su kitomis darbo grupėmis. Įvertinime, be kita ko, bus atsižvelgiama į žmogaus teisių padėties raidą, į tai, kiek vyriausybė nori pagerinti padėtį, į tai, kiek vyriausybė rodo esanti įsipareigojusi tarptautinėms žmogaus teisių konvencijoms, į vyriausybės pasirengimą bendradarbiauti, remiantis Jungtinių Tautų žmogaus teisių procedūromis ir mechanizmais, bei į vyriausybės požiūrį į pilietinę visuomenę. Įvertinimas bus grindžiamas, *inter alia*, šiais šaltiniais: misijų vadovų ataskaitomis, JT ir kitų tarptautinių ar regioninių organizacijų pranešimais, Europos Parlamento ir įvairių žmogaus teisių srityje dirbančių nevyriausybinių organizacijų pranešimais bei Komisijos atitinkamoms šalims skirtais strategijos dokumentais.
- 6.2. Priimant sprendimus pradėti dialogą žmogaus teisių klausimais visų pirma reikės apibrėžti praktinius tikslus, kurių Sąjunga siekia inicijuodama dialogą su atitinkama šalimi, ir įvertinti, kokia būtų tokio dialogo papildoma vertė. Vidutinės trukmės laikotarpiu Europos Sąjunga kiekvienu konkrečiu atveju taip pat nustatys kriterijus, pagal kuriuos būtų įvertinta padaryta pažanga siekiant nustatytų tikslų, ir kriterijus dėl galimos pasitraukimo strategijos, tačiau tai nebūtų dialogo žmogaus teisių klausimais pradėjimo sąlyga.

- 6.3. Prieš pradėdant dialogą žmogaus teisių klausimais su atitinkama šalimi bus rengiamos diskusijos padėčiai ištirti. Tokių diskusijų tikslas bus dvejopas: pirmiausia nustatyti tikslus, kurių turi siekti kiekviena šalis, sutinkanti dalyvauti dialoge žmogaus teisių klausimais su ES ar jo prašanti, ir nustatyti galimus būdus sustiprinti tos šalies įsipareigojimus tarptautiniams žmogaus teisių dokumentams, tarptautinėms žmogaus teisių procedūroms ir mechanizmams bei padidinti tos šalies paramą žmogaus teisėms ir jų apsaugą bei demokratizaciją apskritai; o paskui po išankstinio įvertinimo atnaujinti informaciją ataskaitose. Diskusijos taip pat suteiks galimybę atitinkamai šaliai paaiškinti principus, kuriais grindžiami ES veiksmai, ir Sąjungos tikslus, kurių ji siekia siūlydama dialogą konkrečiai žmogaus teisių klausimais ar sutikdama jame dalyvauti. Būtų geriau, jei diskusijas padėčiai ištirti vestų ES trejeto sostinėms atstovaujančių žmogaus teisių ekspertų grupė, glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkamoje šalyje akredituotais atstovybės vadovais. Tada bus įvertintos diskusijos padėčiai ištirti. Atsižvelgdama į tą įvertinimą Europos Sąjunga nuspręs, ar ji nori tęsti griežtesnės struktūros įtvirtintą dialogą.
- 6.4. Priimant sprendimus inicijuoti dialogą konkrečiai žmogaus teisių klausimais reikės, kad tai būtų aptarta Žmogaus teisių darbo grupėje ir kad ji iš anksto tam pritartų. Galutinį sprendimą inicijuoti dialogą žmogaus teisių klausimais, neatsižvelgiant į tai, ar jis būtų vedamas ekspertų iš sostinių lygiu ar misijų vadovų vietos lygiu, priima Europos Sąjungos Taryba, kuri taip pat nustato ir sąlygas.
- 6.5. Geografinės darbo grupės, ir prireikus Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupė (CODEV) ir Komitetas dėl demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo priemonių bei pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms taip pat turėtų būti įtraukti į šį sprendimų priėmimo procesą.

- 6.6. Jei įvertinimas yra neigiamas ir (arba) Europos Sąjunga nusprendžia neinicijuoti dialogo žmogaus teisių klausimais, Europos Sąjunga apsvartys, ar būtų tinkamas kitoks požiūris, pavyzdžiui, politiniame dialoge su atitinkama šalimi pabrėžti žmogaus teisių aspektą, *inter alia*, į politinio dialogo grupę įtraukiant žmogaus teisių ekspertus.
- 6.7. Žmogaus teisių darbo grupė (COHOM) bus atsakinga už tolesnius veiksmus, susijusius su dialogu, ir už darbotvarkės nustatymą atsižvelgiant į visus galimus scenarijus; prireikus ji bendradarbiaus su kitais susijusiais organais, pavyzdžiui, geografinėmis darbo grupėmis, misijų vadovais, Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupe (CODEV) ir Komitetu dėl demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo priemonių bei pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms.

7. Dialogų žmogaus teisių klausimais praktinė tvarka

Lankstumas ir pragmatizmas yra svarbiausi apibrėžiant dialogų žmogaus teisių klausimais praktinę tvarką, todėl ji turėtų būti apibrėžta kiekvienu atskiru atveju susitarus su atitinkama šalimi. Ši tvarka apims, pavyzdžiui, tokius aspektus: kur ir kaip dažnai dialogas turi vykti bei kokio lygio atstovų reikia.

Iš esmės visi dialogai turėtų trukti mažiausiai visą dieną, išskyrus dialogus, vykstančius su valstybėmis, kurios laikosi panašaus požiūrio kaip Europos Sąjunga, teikiant, kiek tai įmanoma, sinchroninio vertimo žodžiu paslaugas, kad kuo efektyviau būtų išnaudotas diskusijoms skirtas laikas. Be to, pradėjusi dialogą Europos Sąjunga turi aiškiai nurodyti trečiajai šaliai, kad pasilieka teisę svarstyti atskirus atvejus ir kiekviename posėdyje jai pateikti atskirų atvejų, dėl kurių ji tikisi gauti atsakymą, sąrašą. Kartu su sąrašu gali būti pateiktas prašymas paleisti į laisvę asmenis, kurių atvejai buvo svarstomi, o prireikus šie atvejai gali būti svarstomi politinių dialogų lygiu. Prireikus, pasibaigus dialogui, Europos Sąjunga paskelbs pranešimą spaudai, kuris bus pateiktas Tarybos generalinio sekretoriato ir Komisijos atitinkamos delegacijos tinklavietėje. Be to, po kiekvienos dialogo sesijos kiekvienu konkrečiu atveju bus numatoma organizuoti bendrą spaudos konferenciją ir interviu su spauda.

Siekiant užtikrinti, kad diskusijos būtų kuo vaisingesnės, dialogai turėtų, kiek įmanoma, būti vedami vyriausybės atstovų, atsakingų už žmogaus teisių klausimus, lygiu. Siekiant tęstinumo Europos Sąjungai turėtų atstovauti trejetas – sostinių atstovų arba misijų vadovų lygiu.

Europos Sąjunga užtikrins, kad susitikimai vedant dialogą atitinkamoje šalyje vyktų reguliariai. Šis požiūris ES delegacijoms suteiks geresnes galimybes pačioms vietoje įvertinti padėtį ir šalies valdžios institucijoms pritarus palaikyti ryšius su jas dominančiais žmonėmis ir institucijomis. Tradiciškai dialogai, kurių pagrindinis tikslas – aptarti abipusio intereso klausimus ir stiprinti bendradarbiavimą žmogaus teisių srityje, yra rengiami Briuselyje. Būtų gerai tokią tradiciją išlaikyti.

Kiek įmanoma, Europos Sąjunga prašys dialoge žmogaus teisių klausimais dalyvaujančių šalių valdžios institucijų į savo delegacijas įtraukti įvairių institucijų ir ministerijų atstovus, atsakingus už žmogaus teisių problemas, pvz.: Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijų, policijos, kalėjimų administracijos atstovus ir t. t. Panašiai ir pilietinė visuomenė galėtų būti tinkamiausiomis sąlygomis įtraukiama į pirminį žmogaus teisių padėties įvertinimą, vedant patį dialogą (ypač kai kartu su oficialiu dialogu tam tikrais atvejais yra rengiami seminarai su trečiosios šalies ir Europos Sąjungos pilietinės visuomenės atstovais siekiant nuodugniau apsvarstyti tam tikrus teminius klausimus), imantis tolesnių priemonių ir įvertinant dialogą. Todėl Europos Sąjunga galėtų padidinti savo paramą žmogaus teisių gynėjams tose šalyse, su kuriomis ji palaiko tokio pobūdžio santykius.

Kiek galima, pilietinei visuomenei ES užtikrins tam tikrą dialogų žmogaus teisių klausimais skaidrumą.

8. Valstybių narių dvišalių dialogų ir ES dialogų nuoseklumas

Siekiant užtikrinti kuo didesnę valstybių narių dvišalių dialogų ir ES dialogų nuoseklumą būtina keistis informacija. Tokio pobūdžio keitimasis, pirmiausia informacija apie aptariamus klausimus ir diskusijų išvadamis, galėtų vykti per Europos komunikacijos tinklą (COREU) arba Žmogaus teisių darbo grupę (COHOM). Pirmininkaujančios valstybės narės diplomatiniai atstovai atitinkamoje šalyje taip pat galėtų surinkti susijusią informaciją vietoje. Tam tikrais atvejais galėtų būti apsvarstyta galimybė rengti neoficialius *ad hoc* Žmogaus teisių darbo grupės (COHOM), atitinkamų geografinių darbo grupių ir Europos Parlamento atstovų susitikimus. Taip pat galima būtų apsvarstyti galimybę rengti neoficialius *ad hoc* susitikimus su kitomis šalimis, kurios veda dialogus žmogaus teisių klausimais su ta šalimi (pavyzdžiui, šiuo metu vedamas dialogas su Kinija). Tokiuose susitikimuose turėtų dalyvauti COHOM darbo grupė ir geografinės darbo grupės arba tyrimų grupės.

Europos Sąjungai teikiant paramą žmogaus teisių ir demokratizacijos srityse tose šalyse, su kuriomis palaikomas dialogas, turėtų būti atsižvelgiama į dialogo raidą ir jo rezultatus. Siekiant šio tikslo Europos Komisija reguliariai informuos COHOM apie Europos priemonės žmogaus teisių ir demokratijos srityje lėšų panaudojimą, kad būtų galima surengti pasikeitimą nuomonėmis dėl šių paramos veiksmų suderinamumo su COHOM apibrėžtais prioritetais, taip pat atsižvelgiant į valstybių narių teikiamą paramą šioje srityje.

9. Dialogų žmogaus teisių klausimais ir ES rezoliucijų JT Generalinei Asamblėjai bei Žmogaus teisių tarybai nuoseklumas

Dialogai žmogaus teisių klausimais ir JT Generalinei Asamblėjai arba Žmogaus teisių tarybai Europos Sąjungos pateiktos rezoliucijos dėl žmogaus teisių padėties tam tikrose šalyse yra dvi visiškai skirtingos veiksmų formos. Atitinkamai tai, kad ES ir trečioji šalis veda dialogą žmogaus teisių klausimais, neužkirs kelio Europos Sąjungai teikti rezoliucijas dėl žmogaus teisių padėties toje šalyje ar teikti paramą trečiosios šalies iniciatyvai. ES ir trečiosios šalies dialogas žmogaus teisių klausimais tai pat nesukliudys Europos Sąjungai pasmerkti žmogaus teisių pažeidimus toje šalyje, *inter alia*, atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, ar kelti tą klausimą visų lygių susitikimuose su atitinkamomis trečiosiomis šalimis.

10. Dialogų žmogaus teisių klausimais vertinimas

Visus dialogus žmogaus teisių klausimus COHOM vertins reguliariai, kartu su atitinkama geografinė darbo grupė, pageidautina ir jei įmanoma – kas dvejus metus.

Įvertinimą galėtų atlikti tuo metu pirmininkaujanti valstybė narė, kuriai padėtų Tarybos sekretoriatas arba kiekvienu konkrečiu atveju pasinaudodama išorės konsultanto paslaugomis. Vėliau įvertinimas turi būti pateiktas Žmogaus teisių darbo grupei (COHOM), kuri bendradarbiaudama su geografinėmis darbo grupėmis, Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupė (CODEV) ir Komitetu dėl demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo priemonių bei pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms jį nagrinėtų ir priimtų dėl jo sprendimą. Į šį vertinimą bus įtraukiama ir pilietinė visuomenė.

Šis uždavinys apims padėties įvertinimą, atsižvelgiant į Sąjungos tikslus, kuriuos ji nusistatė dar nepradėjus dialogo, ir dialogo pridėtinės vertės įvertinimą. Nagrinėjant bus atidžiau žvelgiama į pažangą, padarytą dialogo prioritetinėse srityse. Jei pažanga iš tikrųjų buvo padaryta, vertinant, jei įmanoma, turėtų būti analizuojama, kiek Europos Sąjungos veikla prisidėjo prie tos pažangos. Jei pažangos nebuvo pasiekta, Europos Sąjunga turėtų pakoreguoti savo tikslus arba apsvarstyti, ar su atitinkama šalimi reikėtų tęsti dialogą žmogaus teisių klausimais. Iš tikrųjų dialogo įvertinimas turėtų sudaryti galimybes priimti sprendimą nutraukti dialogą, jei nebesilaikoma šiose gairėse pateiktų reikalavimų, jei sąlygos, kuriomis vedamas dialogas, nėra patenkinamos arba jei rezultatai neatitinka ES lūkesčių. Taip pat galima priimti sprendimą sustabdyti dialogą, kuris pasirodė esąs sėkmingas ir todėl nebereikalingas. Tokius klausimus prioriteto tvarka sprendžia Žmogaus teisių darbo grupė (COHOM).

Vertinant dialogus, skirtus stiprinti bendradarbiavimą žmogaus teisių srityje, pirmiausia tuos dialogus, kuriuos rengia tarptautiniai ir regioniniai organai, daugiausia dėmesio bus kreipiama į tas sritis, kuriose bendradarbiavimas galėtų būti dar gerinamas.

11. Dialogų žmogaus teisių klausimais administravimas

Atsižvelgiant į didėjantį dialogų skaičių Žmogaus teisių darbo grupė (COHOM) turi apsvarstyti, kaip jie turėtų būti administruojami. Labai svarbu išlaikyti nuoseklumą ir stiprinti struktūras, remiančias tuo metu Tarybai pirmininkaujančią valstybę narę, jai rengiant dialogus ir jų tolesnes priemones. Siekiant tinkamai pasirengti kiekvienam dialogui, be kita ko, reikės geografinių darbo grupių paramos ir prireikus Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupės (CODEV) ir Komiteto dėl demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo priemonių bei pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms paramos. Tarybos sekretoriato parama yra labai svarbi centralizuojant visus duomenis, rengiant jų turinį ir logistiką bei imantis tolesnių priemonių. Europos Sąjunga taip pat galėtų apsvarstyti kiekvienu konkrečiu atveju galimybes prie vieno ar daugiau dialogų pritraukti privatų fondą ar organizaciją, besispecializuojančią žmogaus teisių srityje.

12. Žmogaus teisių klausimų statusas politiniuose dialoguose

Kaip nurodyta 3 dalyje, Europos Sąjunga užtikrins, kad žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės klausimai būtų įtraukti į visus susitikimus ir diskusijas, kurias ji su trečiosiomis šalimis veda visais lygiais, įskaitant politinį dialogą, ir prireikus aukščiausio rango pareigūnų lygiu. Europos Sąjunga imasi įtraukti žmogaus teisių ekspertus į ES delegacijas. Sprendimas, kas teiks profesionalias žinias, bus priimamas kiekvienu konkrečiu atveju, tačiau atsižvelgiant į tęstinumą. Nors tokia diskusijų rūšis nesuteikia galimybės išsamiai spręsti žmogaus teisių klausimų, Europos Sąjunga dės visas pastangas, kad su atitinkama šalimi būtų sprendžiami 5 dalyje nurodyti klausimai.